

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

การบริหารสถานศึกษาในยุคโรคติดต่ออุบัติใหม่ วิกฤติและโอกาสการศึกษาไทย
School Administration During the Emerging Infectious Diseases:
Crisis And Opportunity for Thai Education

พรจิรา เสือประดิษฐ์ และเตื่อนใจ ดลประสิทธิ์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

S65561802064@ssru.ac.th, tuanjai.do@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคโรคติดต่ออุบัติใหม่ และเพื่อนำเสนอผลกระทบที่เป็นวิกฤติและโอกาสของการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การแพร่ระบาดของดั่งกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้ที่ต้องรับผิดชอบเป็นลำดับแรกในการบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำเนินชีวิตของนักเรียน ผู้ปกครอง ครูและบุคลากร แบบใหม่ อันมีวิถีปฏิบัติที่แตกต่างจากอดีตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นับได้ว่าเป็นความยากลำบากและเป็นความท้าทายอยู่ในตัว จากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่าการบริหารสถานศึกษาในยุคโรคติดต่ออุบัติใหม่ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน และถูกต้องมากที่สุด ประกอบกับต้องนำข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครองและครูมาประกอบการพิจารณาด้วย แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันด้วย การใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงสถานการณ์ น่าจะมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น มีทั้งที่เป็นวิกฤติและโอกาส โดยผลกระทบในเชิงวิกฤติ พบว่า 1) การเรียนรู้ที่ลดลงผลเสียต่ออนาคตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ แนวโน้มเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และ 3) ผลกระทบจากการเรียนการสอนออนไลน์ ส่วนผลกระทบที่เป็นโอกาส พบว่า 1) สอนให้รุ่นต่อไปอยู่ในโลกที่เชื่อมต่อกัน 2) สอนทักษะชีวิตที่จำเป็นในอนาคต และ 3) เกิดการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, โรคอุบัติใหม่, วิกฤติและโอกาส

Abstract

This article aims to present an approach for school administration in situations. the emerging infectious diseases and the present critical or impacts happened to study. It provides

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

an opportunity to view studies taking place in the epidemic situation. Director of the educational institution as the first responsible person. In the administration of education under the lifestyle of the students, parents, teachers, personnel and people in society. It is a difficulty and a challenge in itself. Many studies found that the administration of the emerging infectious diseases or the determination of the school administration as well as any policy formulation must be based on the current and accurate information. The information must be obtained from inquiries and opinions of all stakeholders. That form or opinion must also be governed by the current legal framework, regulations, notices, etc. Regardless of whether such laws are issued by a government or a state agency that has the power to enact. The situational management theory and should be appropriate and in line with the new norms that are emerging today. The impacts of the emerging infectious diseases are both positive and negative. Negative effects are 1) A reduction in learning, the negative impact on the future of human resource development. 2) Economic impact, trends in increasing educational disparity and 3) Impact of online teaching and learning. Education as for an opportunity are 1) Teach the next generation to stay in a connected world 2) Teach the life skills for the future and 3) The Development of Innovation model.

Keyword: School Administration, emerging infectious diseases, Crisis and Opportunity

บทนำ

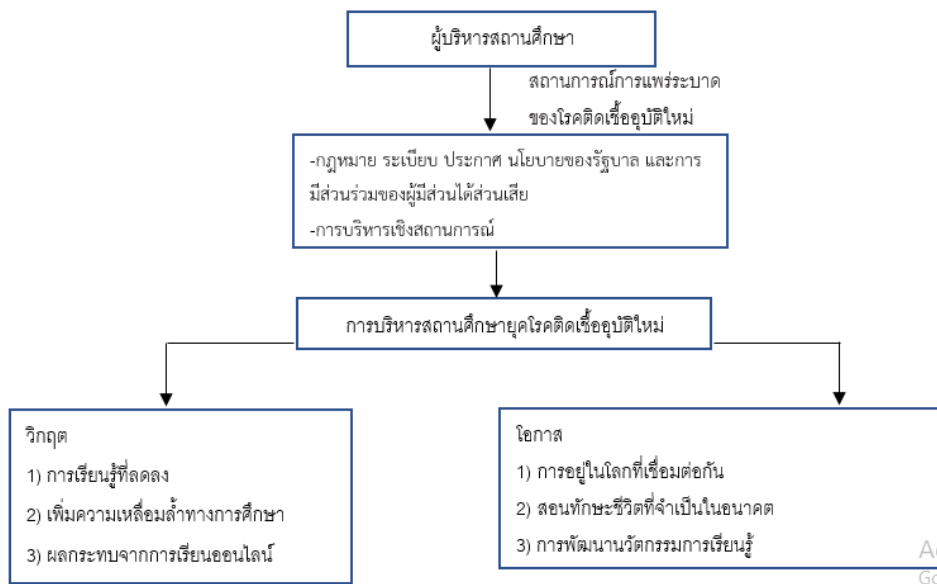
ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ได้เกิดการระบาดของเชื้อโรคติดต่ออุบัติใหม่ (Emerging infectious diseases) ที่มีความรุนแรงมาอย่างต่อเนื่อง เช่น โรคซาร์ส โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) โรคไข้มองอักษะนิปาห์ โรคไข้หวัดนก โรคอีโบล่า ทำให้มีผู้ติดเชื้อหลายล้านราย และผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก โดยมีสาเหตุมาจากปัจจัยเสี่ยงหลาย ๆ ด้าน การแพร่ระบาดทำให้เกิดความเสียหายต่อทั้งทรัพยากร เศรษฐกิจ หรือแม้แต่ ความมั่นคงของประเทศ ในวงการการศึกษาเองก็ได้รับผลกระทบอย่างไม่เคยมีมาก่อน เช่น ในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมของกลุ่มคนจำนวนมากที่ต้องมาทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แก่ นักเรียน ครู บุคลากรและผู้ปกครอง จึงมีความเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสต่าง ๆ ได้ง่ายถ้าหากจัดการไม่ดี กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนแบบ On-site คือ การเดินทางมาเรียนที่โรงเรียนซึ่งเหมาะสำหรับโรงเรียนที่มีปริมาณนักเรียนน้อย การเรียนแบบ On-Air ผ่านระบบ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หรือ DLTV การเรียนแบบ On-Line ครูผู้สอนทำการสอนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนแบบ On-demand ผ่านระบบแอปพลิเคชัน และการเรียนแบบ On- hand ครูผู้สอนเดินทางไปแจกเอกสารใบงานให้กับนักเรียนที่บ้าน หรือจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบผสมผสาน (Blended Learning) แม้การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตินี้จะมีปัญหาอุปสรรคในหลากหลายด้าน แต่อย่างไรก็ตามในอีกด้านหนึ่งก็ถือเป็นโอกาสในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางด้านการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและเหมาะสมกับสถานการณ์

กรอบความคิดในการเขียนบทความนี้

การบริหารและการจัดการศึกษาของภาครัฐ ภาคเอกชนและสถานศึกษาที่บริหารและจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษาซึ่งต่างทำงานโดยอาศัยระบบที่มี ดังนั้น การบริหารจำเป็นต้องแบ่งงานกันทำตามความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและความถนัดของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้อย่างสูงสุด ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำ ร่วมมือกันทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย (ทรงพล เจริญคำ, 2563:1)

การบริหารสถานศึกษายุคโรคติดต่ออุบัติใหม่

การบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะอยู่ในยุคใดหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีองค์ความรู้หรือพื้นฐานความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริหารทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นหลักยึดให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษา จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารงานและการบริหารคนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา ทั้งนี้ไม่อาจกล่าวได้ว่าทฤษฎีใดมีประสิทธิภาพสูงสุดหรือทฤษฎีใดที่เหมาะสมมากกว่ากัน หากแต่หลักการแนวคิดต่าง ๆ ที่มีอยู่ในทฤษฎีเหล่านั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรสามารถนำมาประยุกต์ปรับใช้ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่งที่ตนเองรับผิดชอบ

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษามีอยู่ด้วยกันหลากหลายตามแต่นักปรัชญาแต่ละสำนักในการแบ่งประเภทหรือจัดกลุ่มทฤษฎี อาทิ

1. ทฤษฎีการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) เป็นทฤษฎีที่นิยมใช้กันทั่วโลก โดยมีหลักเกณฑ์การทำงานอย่างเป็นระบบ
2. ทฤษฎีการบริหารแบบราชการ (Bureaucratic Management) ซึ่งมีการจัดองค์กรตามสายการบังคับบัญชาซึ่งมีกฎเกณฑ์การปฏิบัติงานและยึดถือความสามารถเป็นสำคัญ
3. ทฤษฎีการบริหารตามหลักมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Management) เน้นการบริหารงานตามหลักพฤติกรรมโดยให้ความสนใจในการทำงานของคนในด้านต่าง ๆ
4. ทฤษฎีองค์การตามสถานการณ์ มีความเป็นอิสระและมี ธรรมชาติเป็นตัวแปร
5. การบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) สามารถใช้ทุกทฤษฎีข้างต้นมาประกอบกับการตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560; ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2561)

สถานการณ์โรคติดต่ออุบัติใหม่

โครงการอนามัยโลกได้ให้คำนิยามโรคติดต่ออุบัติใหม่ ว่าหมายถึงโรคติดต่อที่เกิดขึ้นใหม่ รวมถึงโรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ หรือโรคติดต่อที่เคยมีอยู่ดั้งเดิม แต่ได้มีการแพร่ระบาดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในแง่ของการเพิ่มจำนวนผู้ป่วยและในแง่ของการระบาดไปยังภูมิภาคอื่น เช่น โรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza) โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ (H1N1) 2009 ระบาดทั่วโลก เมื่อปี พ.ศ.2552 องค์การอนามัยโลกประกาศให้เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern; PHEIC) โดยเป็นวิกฤติทางสาธารณสุขของประเทศทั่วโลกกว่า 214 ประเทศ เนื่องจากประชาชนทั่วโลกยังไม่เคยได้รับเชื้อมาก่อนจึงไม่มีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อนี้เป็นเหตุให้ระบาดไปทั่วโลก โรคกาฬโรค (PLAGUE) เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (Zoonosis) จากเชื้อแบคทีเรีย Yersinia pestis กาฬโรคพบได้ในประเทศต่าง ๆ ของ

ทวีปแอฟริกา และยังเป็นโรคประจำถิ่นในแถบทวีปเอเชีย มีการประเมินจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งหมด ประมาณ 75-200 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของประชากรโลก ปัจจุบันไม่มีการติดต่อจากคนสู่คนนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2467 เป็นต้นมา และโรคอุบัติใหม่ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เรากำลังเผชิญอยู่ในขณะนี้ โดยองค์การอนามัยโลกประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ (PHEIC) เพื่อยกระดับมาตรการในการป้องกันและหยุดการแพร่ระบาดของโรค

การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่นับเป็นเรื่องที่มีความท้าทาย เพราะเป็นปัจจัยภายนอกที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่อาจควบคุมหรือคาดการณ์ได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความปกติใหม่ โดยการใช้หลักทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) หรือทฤษฎีอุบัติการณ์ (Contingency Theory) ซึ่ง Fred E. Fiedler and Chemers ได้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์ ซึ่งถือเป็นทฤษฎีการบริหารที่ขึ้นอยู่กับในเชิงสภาพข้อเท็จจริงด้วยแนวคิดที่ว่าทางเลือกทางออกที่จะไปสู่การแก้ปัญหาทางการบริหารถือว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด หากแต่สถานการณ์ต่างหากที่จะเป็นตัวกำหนดการตัดสินใจ (Fiedler and Chemers, 2000 ; 13 อ้างถึงใน สุนทร โคตรบรรเทา. 2560 : 109) และผู้บริหารจะต้องพยายามวิเคราะห์สถานการณ์ให้ดีที่สุด โดยเป็นการผสมผสานแนวคิดระหว่างระบบปิดและระบบเปิด และยอมรับหลักการของทฤษฎีระบบว่าทุกส่วนของระบบจะต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมขององค์การ สถานการณ์บางครั้งจะต้องใช้การตัดสินใจอย่างเฉียบขาด บางสถานการณ์ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารจึงต้องอาศัยสถานการณ์เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจ

ดังนั้นผู้เขียนเห็นว่าการบริหารเชิงสถานการณ์ น่าจะมีความเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษายุคโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ เพราะเป็นการบริหารที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการตัดสินใจดำเนินงานภายใต้สถานการณ์ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน เช่น สถานศึกษาอยู่ในพื้นที่มีการระบาดอย่างหนัก หรือพื้นที่สีแดง การบริหารจัดการสถานศึกษาต้องมีความเข้มงวดในการรักษาระยะห่างของนักเรียนและบุคลากร การบริหารเชิงสถานการณ์อาจต้องใช้หลากหลายวิธีแก้ปัญหาในสถานการณ์เดียวกันก็ได้

วิกฤตการศึกษาของประเทศไทยในยุคโรคติดเชื้ออุบัติใหม่

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่นอกจากส่งผลกระทบต่อในวงกว้างทางด้านเศรษฐกิจของประเทศแล้ว การจัดการศึกษาได้รับผลกระทบหลายด้านหลายแง่มุม ดังที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อ covid-19 ทำให้มีการปิดเรียน ปรับมาใช้ในการสอนผ่านไกลต่าง ๆ ตลอดจนปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้เด็กหลายคนต้องออกจากระบบ ทำให้ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขยายความกว้างของช่องว่างเพิ่มมากขึ้น และได้มีผู้มีความรู้และนักวิชาการหลากหลายสาขาได้ประเมินสถานการณ์การศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้นจากผลกระทบของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ในแง่มุม ดังนี้

1. การเรียนรู้ที่ลดลง ผลเสียต่ออนาคตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ดร.ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์การศึกษา สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) ให้ความคิดเห็นว่า การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ทำให้ห้องเรียนส่วนใหญ่ต้องถูกปิด เด็กมีปัญหาทั้งการเรียนที่ต้องหยุดชะงัก ไปจนถึงความไม่พร้อมของผู้ปกครอง การขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ทำให้เกิดความเครียดทั้งเด็กและครู “สุดท้ายคือการศึกษาที่เด็กมีการเรียนรู้ที่ลดลง (Learning Loss)”

2. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ แนวโน้มเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

สฤณี อาชวานันทกุล กรรมการผู้จัดการ ด้านการพัฒนาความรู้ บริษัท ปาสาละ จำกัด และหัวหน้าคณะวิจัยแนวร่วมการเงินที่เป็นธรรมประเทศไทย ให้ความคิดเห็นว่า การเกิดขึ้นของ digitalization หรือความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในช่วงโควิด-19 ยิ่งขบเน้นให้เห็นประเด็นความเหลื่อมล้ำมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาเป็นตัวคาดการณ์ความเหลื่อมล้ำทางด้านอื่น ๆ ยิ่งเด็กยากจนยิ่งได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างมาก ทั้งผู้ที่มีรายได้ลดน้อยลง ครอบครัวที่ผู้ปกครองตกงาน หรือมีภาระมากขึ้น ล้วนกระทบต่อการศึกษาของลูกหลาน และทำให้แนวโน้มของความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจนกับคนรวยมีมากขึ้น

3. ผลกระทบจากการเรียนออนไลน์

อาการปวดตา มีปัญหาด้านสายตา ปวดเมื่อย ปวดหลัง เนื่องจากต้องนั่งอยู่หน้าจอนาน ๆ เด็กมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นเนื่องจากขาดการออกกำลังกายหรือกิจกรรมการเคลื่อนไหวตามปกติ รับประทานอาหารไม่ตรงเวลา พักผ่อนและนอนน้อยลง จากการบ้านที่เพิ่มขึ้น ขาดการฝึกวินัยในการเข้านอน ตื่นและรับประทานอาหารเพื่อไปโรงเรียน ด้านสุขภาพจิต การเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กัน สมองของเด็กจะมีการประมวลผลข้อมูลอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น สีหน้าท่าทาง การสบตา ภาษากาย และเด็กบางรายได้รับผลกระทบจากความเครียดของผู้ปกครองที่เครียดจากสถานการณ์ ปัญหาเศรษฐกิจและต้องคอยกำกับดูแลลูกในการเรียนออนไลน์โดยเฉพาะผู้ปกครองเด็กเล็ก

โอกาสที่เกิดขึ้นกับการศึกษาของประเทศไทยในยุคโรคติดเชื้ออุบัติใหม่

สภาเศรษฐกิจโลก (world economic forum) วิเคราะห์การเตรียมเด็กให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปในอนาคตไว้ 4 บทเรียน ดังนี้

1. การให้ความรู้แก่พลเมืองในโลกที่เชื่อมต่อถึงกัน การเปลี่ยนแปลงของโลกทำให้เห็นภาพว่าโลกเราเชื่อมต่อกันคนที่ประสบความสำเร็จในทศวรรษหน้าจะต้องสามารถเข้าใจความเกี่ยวข้องกันและนำทางข้ามพรมแดนเพื่อใช้ประโยชน์จากความแตกต่างของพวกเขาและทำงานในลักษณะการทำงานร่วมกันทั่วโลก

2. สอนทักษะชีวิตที่จำเป็นในอนาคต ในสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา คนหนุ่มสาวต้องการความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ซึ่งเป็นทักษะที่พิสูจน์แล้วว่าจำเป็นต่อการนำทางอย่างมี

ประสิทธิภาพผ่านการระบาดใหญ่นี้ เมื่อมองไปสู่ออนาคต ทักษะที่สำคัญที่สุดบางอย่างที่นายจ้างกำลังมองหาคือ ความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ควบคู่ไปกับความเห็นอกเห็นใจและความฉลาดทางอารมณ์ และสามารถทำงานข้ามกลุ่มความแตกต่างทางประชากรเพื่อควบคุมพลังของกลุ่มผ่านการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

3. การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ จากการสำรวจความคิดเห็นต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค covid-19 ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง ซึ่งสำรวจช่วงระหว่าง 24-29 มกราคม 2564 ได้ชี้ให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในยุค covid-19 โดยได้ค้นพบว่ามีกรนำโปรแกรมต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยโปรแกรมที่มีการใช้มากที่สุดคือ Google Classroom พบร้อยละ 53.19 ลำดับรองลงมาคือโปรแกรม Zoom พบร้อยละ 43.47 ถัดมาคือโปรแกรม Line พบร้อยละ 36.96 นอกจากนี้มีการใช้งานโปรแกรม Facebook พบร้อยละ 18.05 โปรแกรม Microsoft Team พบร้อยละ 8.61 และโปรแกรมอื่นๆ อีกร้อยละ 7.81 (เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง, 2564)

บทสรุป

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาในยุคโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ วิฤฤฤฤและโอกาสการศึกษาไทย” ซึ่งได้สังเคราะห์จากบทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุคโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ และเพื่อนำเสนอผลกระทบที่เป็นวิฤฤฤฤและโอกาสของการศึกษาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าว ผู้เขียนได้สรุปผล ดังนี้

ผู้บริหารจำเป็นต้องนำเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ โดยเฉพาะการบริหารเชิงสถานการณ์ (Situational Management Theory) ซึ่งมีความเหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา และปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคำนึงถึงอยู่เสมอ คือการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียคือ นักเรียน ผู้ปกครอง และครู มาประกอบการพิจารณาด้วย และสิ่งสำคัญประการหนึ่งคือกฎหมายและระเบียบที่ให้อำนาจผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ ดังกล่าวไม่ว่าจะออกโดยรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการบัญญัติ ก็ถือได้ว่าเป็นอำนาจในทางปกครองที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับมอบอำนาจจากรัฐ เพื่อนำมาบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การเปลี่ยนแปลงของโลกในหลายมิติ ทำให้การศึกษาได้รับผลกระทบทั้งในวิฤฤฤฤและโอกาส สำหรับผลกระทบที่เป็นวิฤฤฤฤนั้น คือเรื่อง 1) การเรียนรู้ที่ลดลงผลเสียต่ออนาคตของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจแนวโน้มเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) ผลกระทบจากการเรียนการสอนออนไลน์ ในส่วนของโอกาสที่สภาเศรษฐกิจโลกวิเคราะห์ไว้ 1)สอนให้รุ่นต่อไปอยู่ในโลกที่เชื่อมต่อกัน 2)สอนทักษะชีวิตที่จำเป็นในอนาคต และ 3)ก่อให้เกิดการพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5
วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2566

เอกสารอ้างอิง

- เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง. (2564). การสำรวจความคิดเห็นต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของของ
โรคโควิด-19: การเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. สืบค้นเมื่อ
20 ตุลาคม, 2565, จาก https://register.kpru.ac.th/RajabhatPoll?nu=20200007_report_poll
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี.(2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ: แนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- ทรงพล เจริญคำ.(2563). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: โอ เอส
พรินติ้งเฮาส์.
- นพวรรณ ศรีวงศ์พานิช. (มปป.). การเรียนออนไลน์กับเด็ก. สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม, 2565, จาก
<https://www.princsuvarnabhumi.com/online-learning-with-children/>
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). “สำรวจผลกระทบ COVID-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของการศึกษาโลก”
สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม, 2565, จาก <https://www.eef.or.th/article1-02-01-211/>.
- วิชัย ต้นศิริ. (2549).การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.เพรส จำกัด.
- สุนทร โคตรบรรเทาชัยเสฏฐ์ พรหมศรี.(2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ: แนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- สถณี อาชวานันท์ทกุล. (2564). “โรคใหม่’ สร้าง ‘โลกแห่งการเรียนรู้ใหม่’ : อนาคตการศึกษาไทยยุคหลัง
COVID-19 สืบค้นเมื่อ 25 ตุลาคม, 2565, จาก <https://www.eef.or.th/future-of-thai-education-after-covid19/>
- Fiedler. Fred E. and Martin M. Chemers. (1984). Improving Leadership Effectiveness. 2nded.
New York : Wiley.